¶ Epiſtola beati Hieronimi preſbiteri ad
Paulinum preſbiterū de omnibus diuine
hiſtorię libris incipit.

[F]Rater am
broſius tua mihi
munuſcula perfe
rēs: detulit ſimul
⁊ ſuauiſſimas lit
teras: quę a prin
cipio amiciciaruꝫ
fidē probate iā fi
dei: ⁊ veteris ami
cicię noua ꝑferebāt. Uera eni illa neceſſitu
do ē: ⁊ chriſti glutino copulata: quā non vti
litas rei familiaris: nō ꝑſētia tm̄ corpoꝝ: ñ
ſubdola ⁊ palpans adulatio: ſed dei timoꝛ
⁊ diuinarū ſcripturarū ſtudia cōciliāt. Legi
mus i veteribꝰ hyſtoriis quoſdaꝫ luſtraſſe
ꝓuiciaſ: nouos adiiſſe populos: maria trā
ſiſſe: vt eos quoſ ex libris nouerant coꝛam
quoqꝫ videret. Sic pithagoras memphiti
cos vates: ſic plato ęgiptū ⁊ architā tharen
tinū eādēqꝫ orā italię: q̄ quōdā magna gre
cia dicebat laborioſiſſime ꝑagrauit: ⁊ vt q̄
athenis magiſter erat: ⁊ potēs: cuiuſqꝫ do
ctrinaſ achadmię gimnaſia ꝑſonabāt: fierꝫ
peregrinus atqꝫ diſcipulus. malenſ aliena
verecunde diſcere: qꝫ ſua ipudēter igerere.
Deniqꝫ cū litteras quaſi toto fugiētes orbe
ꝑſequit: captus a piratis ⁊ venūdatus: etiā
tiranno crudeliſſimo paruit captiuus: victꝰ
et ſeruuſ. Tamen quia philoſophus: maioꝛ
emente ſe fuit. Ad tytum liuium: lacteo elo
quentię fonte manātē d̓ vltimiſ hiſpaię gal
liarūqꝫ finibuſ quoſdā veniſſe nobiles legi
mus: ⁊ quoſ ad ꝯtēplatōnem ſui Roma nō
traxerat: vniꝰ hois fama ꝑduxit. Habuit il
la etas iauditū oibus ſęculis celebrandum
qꝫ miraculū: vt vrbē tantā ingreſſi aliud ex
tra vrbem q̄rerent. Appolonius ſiue ille ma
gus: vt vulgus loquitur: ſiue philoſophus:
vt pitagorici tradūt: itrauit ꝑſas: ꝑtranſiuit
caucaſū. albanoſ. ſcithaſ. maſſagethas: opu
lentiſſima idię regna penetrauit: ⁊ ad extre
muꝫ latiſſimo phyſon amne tranſmiſſo per
uenit ad bragmanas: vt hiarcā in throno ſe
dētē aureo: ⁊ d̓ tātali fōte potātē iter paucoſ
diſcipuloſ d̓ natura: d̓ moribus ac de curſu
dierum ⁊ ſideꝝ audirꝫ docētē. Inde ꝑ Ela
mitas. Babilonios. Chaldeoſ. Medoſ. Aſ
ſyrios. Parthoſ. Syros. Phęiceſ. Arabeſ.
Paleſtinos reuerſuſ ad alexandriā. perexit
ad ęthiopiā: vt gimnoſophiſtas ⁊ famoſiſſi
mā ſolis mēſam videret in ſabulo. Inuenit
ille vir vbiqꝫ qd̓ diſcerꝫ: ⁊ ſꝑ proficiēs ſemꝑ
ſe melioꝛ fierꝫ. Scripſit ſuꝑ hoc pleiſſime oc
to voluminibus Philoſtratus.

QUid loquar de ſęculi hominibus
cū apoſtolus paulus vas electio
nis: et magiſter gentiū: qui d̓ ꝯſci
entia tanti in ſe hoſpitis loqueba
tur: dicens. An experimentū q̄ritis eius qui
in me loquitur chriſtuſ? poſt damaſcū ara
biāqꝫ luſtratā aſcēderit hieroſolimā: vt vide
ret petꝝ: ⁊ māſerit apud eū diebus quidecim
Hoc enim miſterio hebdoadis ⁊ ogdoadis
futurus gentium ꝑdicatoꝛ inſtruēdus erat.
Rurſumqꝫ poſt annos quatuoꝛdeci aſſūpto
Barnaba ⁊ Tito: expoſuerit aplīſ euangeliū
ne forte in vacuum curreret aut cucurriſſet.
Habet neſcio quid latētiſ energię viua vox:
et in aures diſcipuli de auctoris ore trāſfuſa
fortius ſonat. Unde et Eſchines cum rhodi
exularet: ⁊ legeret illa. Demoſtenis oratio
quam aduerſus eum habuerat: mirantibus
cunctis atqꝫ laudātibus ſuſpirās ait. Quid
ſi ipſā audiſſetis beſtiā ſua verba reſonātē?

[N]Ec hoc dico: ꝙ ſit aliquid i me tale
qd̓ vel poſſis a me audire. vel velꝫ
diſcere. ſed quo ardoꝛ tuus et diſ
cendi ſtudium etiam abſqꝫ nobis
ꝑ ſe probari debeat. Ingeniuꝫ docile: et ſine
doctore laudabile eſt. Non quid inuenias:
ſed quid q̄ras cōſideramus. Mollis cera ⁊
ad formanduꝫ facilis. etiā ſi artificis ⁊ plaſte
ceſſent manus: tamen virtute totū ē quidq̄d
eſſe poteſt. Paulus apoſtolus ad pedes ga
malielis legē moyſi ⁊ prophetas didiciſſe ſe
gloriat: vt armatus ſpiritalibus telis poſtea
doceret cōfidēter. Arma enim noſtrę militię
nō carnalia ſunt: ſed potētia deo: ad d̓ſtructi
onem munitionum. et conſilia deſtruentes:
et omnē altitudineꝫ extollentē ſe aduerſꝰ ſci
entiaꝫ dei: ⁊ captiuantes omnē intellectū ad
obediēdū chriſto: ⁊ ſubiugare parati cūctaꝫ
iobediētiā. Ad Thimoteū ſcribit ab infantia
ſacris litteris eruditū: ⁊ hortatur ad ſtudiuꝫ
lectionis: ne negligat gratiaꝫ que data ſit ei
per ipoſitōneꝫ manus ꝑſbyteri. Tito ꝑcipit
vt inter ceteras virtutes epiſcopi. queꝫ breui
ſermone depinxit: ſciētiaꝫ quoqꝫ nō negligat
ſcripturarū: obtinēteꝫ inquit eum q̄ ſecūduꝫ
doctrinam eſt fidelem ſermonem: vt potens
ſit exhortari in doctrina ſana: et cōtradicen
tes reuincere.

[S]Ancta q̄ppe ruſticitaſ ſolum ſibi
prodeſt: et quātuꝫ ędificat ex vitę
merito eccleſiā xpi: tm̄ nocet ſi de
ſtruētibꝰ nō reſiſtat. Malachias
propheta: imo per Malachiā dn̄s interroga
uit ſacerodteſ legē. itantū ſacerdotiſ officiuꝫ
eſt: interrogatū reſpōdere d̓ lege. Et in deu
teronomio legimuſ. Interroga patrē tuum
⁊ anūciabit tibi. maioreſ tuos et dicent tibi.
In pſalmo quoqꝫ. cxviii. Cantabiles michi
erāt iuſtificatōnes tue: i loco peregrinatōniſ
meę. Et in deſcriptione iuſti viri cum eū ar
bori vitę dauid quę eſt in paradiſo: cōpara
ret: inter ceteras virtutes etiam hoc intulit.
In lege dn̄i volūtas eius: et in lege eius me
ditabit die ac nocte. Daniel i fine ſacratiſſie
viſionis ait. Iuſtos fulgere quaſi ſtellas et
intelligentes. id ē. doctos quaſi firmamētuꝫ
Uides quantum inter ſe diſtent iuſta ruſti
citas: ⁊ docta iuſticia. Alii ſtellis: alii cęlo cō
parantur. Quāqꝫ iuxta heb raicam veritatē

LANDES-
UND STADT-
BIBLIOTHEK
DUSSELDORF

vtrūqꝫ de eruditis poſſit intelligi. Ita enim
apud eos legimuſ. Qui aūt docti fuerint: ful
gebūt quaſi ſplendor firmamēti: ⁊ qui ad iu
ſticiam erudiūt multos: quaſi ſtelle in perpe
tuas eternitates. Cur dicitur paulus apoſto
lꝰ vas electōnis: nēpe qꝛ vas legis: et ſcrip
turarū ſanctarū erat armariū. Phariſei ſtu
pēt i dn̄i doctna. ⁊ miranť i petro ⁊ iohanne
qūo legem ſciāt: cum litteras non didicerit.
Quidquid em̄ alijs exercitatio et quotidia
na i lege meditatō tribuere ſolet: illis hoc ſpi
ritus ſanctus ſuggerebat. Et erant iuxta qđ
ſcriptū ē. docibiles deo. Duodecim annos
ſaluator impleuerat: et in templo ſedens de
queſtionibus legis interrogans: magis do
cet dum prudenter interrogat. Niſi forte ru
ſticum petrum: ruſticum iohannē dicimus.
quorum vterqꝫ dicere poterat. et ſi imperitꝰ
ſermōe: n̄ tn̄ ſcientia. Iohānes ruſticus: pi
ſcator indoctus. Et vn̄ illa vox obſecro? In
principio erat verbū: et verbū erat apud de
um et deus erat verbū. Logos grece multa
ſignificat. Nā et verbū eſt. ⁊ ratio. ⁊ ſuppu
tatō. et cauſa vniuſcuiuſqꝫ rei: p quā ſunt ſin
gula que ſubſiſtūt. q̄ vniuerſa recte intelligi
mus i chriſto.

Hoc doctus Plato neſciuit. hoc
Demoſthenes eloquēs ignora
uit. Perdā iquit ſapiaꝫ ſapiētū
⁊ prudētiā prudētū reprobabo
Vera ſapiētia perdet falſam ſapiaꝫ. ⁊ quan
q̄ꝫ ſtulticia p̄dicatōnis in cruce ſit: tamē pau
lus ſapiam loquitur inter perfectos. Sapiē
tiam autē non ſeculi huius. nec principū ſe
culi iſtius q̄ deſtruiť: ſed loquiť dei ſapiam i
myſterio abſconditā: quā p̄deſtinauit deus
ante ſecula. Dei ſapia chriſtus ē. Chriſtꝰ em̄
dei virtus ⁊ dei ſapia. Hec ſapia in myſterio
abſcōdita ē. de qua ⁊ noni pſalmi titulus p̄
notatur. Pro occultis filij: in quo ſunt om
nes theſauri ſapientie et ſcientie dei abſcon
diti. Et qui in myſterio abſcōditus erat pre
deſtinatus ē ante ſecula. Predeſtinatus au
tē ⁊ p̄figuratus i lege et prophetis. Unde et
prophete appellabantur vidēteſ. qꝛ videbāt
eū quem ceteri non videbant. Abraaꝫ vidit
diē eius et letatus ē. Apiebanť celi Ezechie
li: qui populo peccatori clauſi erāt. Reuela i
quit dauid: oculos meos: ⁊ conſiderabo mi
rabilia de lege tua. Lex em̄ ſp̄ualis ē. ⁊ reue
latōne opus eſt vt intelligatur: ac reuelata fa
cie dei gloriam cōtemplemur. Liber in apo
calipſi ſepteꝫ ſigillis ſignatus oſtēditur: quē
ſi dederis homini ſcienti litteras vt legat: re
ſpondebit tibi: non poſſuꝫ. Signatus ē em̄
Quanti hodie putant ſe noſſe litteras: tenēt
ſignatū librum: nec aperire poſſunt niſi ille
reſerauerit qui habet clauē Dauid. qui ape
rit: et nemo claudit. claudit: et nemo aperit.
In actibus apoſtolorū ſanctus Eunuchus
imo ſanctus vir: ſic em̄ eum ſancta ſcriptura
cognominat: cum legeret Eſaiaꝫ prophetaꝫ i
terrogatus a philippo. putaſ ne intelligis q̄
legis? Reſpondit quomō poſſum? niſi aliqſ

me docuerit. Ergo vt de me loquar interim.
nec ſanctior ſum hoc eunucho: nec ſtudioſi
or. qui de ethiopia. id eſt. de extremis finibꝰ
mūdi venit ad templum. reliquit aulam re
giam. ⁊ tantus amator legis fuit diuine ſciē
tie: vt etiā in vehiculo litteras legeret ſacras
Et tn̄ cū librꝫ teneret: ⁊ verba dn̄i i cogitatōe
cōciperet. ligua volueret: labijs p̄ſonaret. igno
rabat eū quē in libro neſciēs venerabatur.
Venit philippus: oſtēdit ei hieſuꝫ: q̄ clauſus
latebat i littera. O mira doctoris virtus. Ea
dē hora credidit Eunuchus baptiſatur. fide
lis ⁊ ſāctus magiſter efficiť đ diſcipulo: plus
in deſerto fōte eccleſie q̄ꝫ in aurato ſinagoge
templo repperit.

Hec a me p̄ſtricta ſunt breuiter: ne
qꝫ em̄ epiſtolaris anguſtia eua
gari lōgius patiebatur. vt itelli
geres te in ſcripturis ſacris ſine
preuio ⁊ mōſtrāte ſemitā: n̄ poſſe igredi. Ta
ceo de grāmaticis. rhetoricis. philoſophis.
geometris. dialecticis. muſicis aſtronomicis
aſtrologis. medicis. quorū ſcia mortalibus
ſatis: vel vtiliſſima ē. Et i tres partes ſcindi
tur: in doctrinā: ratōnē: ⁊ vſū. Ad miores ar
tes veniā: ⁊ que nō tam ligua q̄ꝫ manu admi
niſtrantur. Agricole: cemētarij: fabri metal
lorū lignorū ue ceſares. Lanarii quoqꝫ ⁊ ful
lones. ⁊ ceteri qui variā ſuppellectilē: ⁊ vilia
opuſcula fabricāt: abſqꝫ doctore eſſe nō poſ
ſunt qđ cupiūt. Qđ medicorū ē: promittunt
medici tractāt fabrilia fabri. Sola ſcriptura
rū ars ē quā ſibi paſſim oēs vēdicāt. Scribi
mus idocti: doctiqꝫ poemata paſſim Hanc
garrula anus. hāc delirus ſenex. hanc ſophi
ſta verboſus. hāc vniuerſi preſumūt: lacerāt:
docent anteq̄ꝫ diſcant. Alij abducto ſupcilio
grandia verba trutināťes: inter mulierculas
de ſacris litteris philoſophātur. Alij diſcunt
proch pudor a feminis: qđ viros doceant: ⁊
ne paruꝫ hoc ſit: quadam facilitate verborꝫ:
imo audacia ediſſerūt alijs: qđ ipſi nō itelli
gunt. Taceo de meis ſimilibus: q̄ ſi forte ad
ſcripturas ſanctas poſt ſeculares litteras ue
nerint: ⁊ ſermone cōpoſito aures populi mľ
ſerit: quidquid dixerit hoc legem dei putāt.
Nec ſcire dignantur: q̄d prophete: quid apl̄i
ſenſerint: ſed ad ſenſum ſuū icōgrua aptāt te
ſtimonia: quaſi grande ſit: ⁊ n̄ vicioſiſſimum
dicendi genus: depra uare ſentētias: ⁊ ad vo
luntateꝫ ſuā ſacrā ſcripturā trahere repugnā
tem. Quaſi nō legimus homerocentonas et
virgiliocentonas. ac nō ſic etiā ⁊ maronē ſi
ne chriſto poſſimꝰ dicere chriſtianū: qꝛ ſcrip
ſerit. Iā redit ⁊ virgo: redeūt ſaturnia regna
Iā noua progenies celo demittitur alto. Et
patrē loquētē ad filiū. Nate mee vires. mea
magna potētia ſolus. Et poſt verba ſaluato
ris i cruce. Talia p̄ſtabat mēorās: fixuſqꝫ ma
nebat. Puerilia ſunt hec: ⁊ circulatoruꝫ lu
do ſimilia: docere qđ ignores: imo ut cuꝫ ſto
macho loquar. nec hoc quidē ſcire quod ne
ſcias.

VIdelicʒ māifeſtiſſima ē geneſis:
in q̄ de creatura mūdi · ꝺ exordio
generis hūani · de diuiſiōe terrę ·
de ꝯfuſiōe liguaꝝ ⁊ gētiū · de deſ
cēſiōe vſqꝫ ad ęgiptū ſcribiť hebręoꝝ. Pa
tet exodus cū decē plagis · cū decalogo · cū
myſticis diuiniſqꝫ ꝑceptis . In promptu ē
leuiticus liber: in quo ſingula ſacrificia imo
ſingulę pene ſillabę ⁊ veſtes Aaron ⁊ totuſ
ordo leuiticuſ ſpirat cęleſtia ſacramēta. Nu
meri vero nōne totiꝰ arithmetice ⁊ ꝓphetię.
Balaam ⁊ q̄draginta duaꝝ manſionū ꝑ he
remū myſteria ꝯtinent? Deuteronomiū ꝗ
ſecūda lex ⁊ euāgelicę legiſ ꝑfiguratō: nōne
ſic ea hēt q̄ priora ſunt · vt tñ noua ſint oīa
de veteribus? Hucuſqꝫ Moyſes · hucuſqꝫ
Pentateucus · q̄bus quiqꝫ verbis loqui ſe
velle apl's i eccleſia hortať. Iob exēplar pa
tiētię · q̄ nō myſteria ſuo ſmone ꝯplectitur ·
Proſa incipit · verſu labitur . pedeſtri ſmo
ne finitur: oēſqꝫ leges dialecticę · ꝓpoſitōe ·
aſſumptōe · cōfirmatōne · concluſione · deter
minat. Singula i eo verba plena ſunt ſenſi
bus · ⁊ vt de cęteris ſileā · reſurrectōnem cor
poꝝ ſic ꝓphetat: vt nullꝰ de ea manifeſtius
⁊ cautius ſcripſerit: Scio inq̄t ꝙ redēptor
meus viuit · ⁊ nouiſſimo die de terra ſurre
cturus ſum · ⁊ rurſum circūdabor pelle mea
⁊ in carne mea videbo deū: queʒ viſurꝰ ſum
egoipſe ⁊ oculi mei ꝯſpecturi ſūt · ⁊ nō alius
Repoſita ē hęc ſpes mea i ſinu meo. Veniā
ad ihesum naue: q̄ typū dñi nō ſolū i geſtis
veꝝ etiā in noīe ꝑfert. Trāſit iordanē · hoſti
um regna ſubuertit · diuidit terrā victori po
pulo · ⁊ ꝑ ſingulas vrbes · viculoſ · montes ·
flumina · torrēteſ atqꝫ confinia · eccleſię cęle
ſtiſqꝫ hierl'm ſpiritualia regna deſcribit. In
iudicū libro quot prīcipes populi · tot figu
rę ſūt. Ruth moabitiſ Eſaię explet vaticini
um dicētis: Emitte agnū dñe dñatorē terrę
de petra deſti ad mōtē filię ſyon . Samuel
i Heli mortuo · ⁊ in occiſiōe Saul veterē le
gē abolitā mōſtrat. porro in Sadoch atqꝫ
Dauid noui ſacerdotij: nouiqꝫ īperij ſacrā
teſtatur. Malachim · i · terciuſ ⁊ quartus re
gū liber a Salomone vſqꝫ ad Iechoniā · et
a Hieroboā filio nabath vſqꝫ ad Oſee qui
ductꝰ eſt in aſſyrios · regnū iuda ⁊ regnū de
ſcribit iſrl'. Si hyſtoriā reſpicias · ꝟba ſim
plicia ſūt · ſi in lr'is ſenſuʒ latētē inſpexeris:
eccleſię paucitas ⁊ hęreticoꝝ ꝯtra eccleſiaʒ
bella narrantur. Duodeci ꝓphetę in vnius
voluminis anguſtias coartati · ml'to aliud
q̄ꝫ ſonant in littera ꝑfigurant. Oſee crebro
noīat ephrai · ſamariā · ioſeph · iezrael ⁊ vxo
rem fornicariā · ⁊ fornicatōis filios · ⁊ adul
teram cubiculo clauſam mariti · ml'to tpe ſe
dere viduaʒ · ⁊ ſub veſte lugubri mariti ad
ſe reditū preſtolari. Iohel filius Fatuel de
ſcribit terrā duodeci tribuū eruca · bruco · lo
cuſta · rubigine vaſtāte cōſumptā · ⁊ pꝰ euer
ſionē prioris populi effuſum iri ſpm̄ſanctū
ſuꝑ ſeruos dei ⁊ ancillas · i · ſuꝑ centūuiginti
credētiū noīa · ⁊ effuſuʒ iri i cęnaculo ſyon.

Qui centūuiginti ab vno vſqꝫ ad quindecī
paulatim ⁊ ꝑ incremēta ſurgētes: quidecīʒ
graduū numeꝝ efficiunt: qui i pſalterio my
ſtice cōtinenť. Amos paſtor ⁊ ruſticus ⁊ ru
boꝝ mora diſtringens paucis verbis expli
cari nō poteſt. Quiſ enī digne exprimat tria
⁊ quattuor ſcelera damaſci ⁊ gaʒe · tyri ⁊ idu
meę ⁊ filioꝝ Ammon ⁊ Moab: ⁊ i ſeptimo
⁊ octauo gradu iudę et iſrl'. Hic loq̄ť ad vac
cas pingues quę ſunt i ſamarię mōte: et rui
turā domū maiorē minorēqꝫ teſtatur. Ipſe
cernit victorē locuſtę · et ſtantē dñm ſuꝑ mu
rum litū vel adamātinū · et vncinū pomorū
attrahentē ſupplicia peccatoribꝰ · et famē in
terra: nō fame panis · nec ſitim aquę: ſed au
diendi verbū dei. Abdias qui īterpretatur
ſeruuſ dñi ꝑtonat ꝯtra Edom: et ſanguineū
terrenūqꝫ hoīeʒ · fratris quoqꝫ Iacob ſemꝑ
ęmulū haſta ꝑcutit ſpirituali. Ionas pulcer
rima colūba · naufragio ſuo paſſionē dñi ꝑ
figurās · mūdū ad pęnitentiā reuocat: et ſub
noīe niniue gētibꝰ ſalutē nūciat. Michęas
de moraſchi cohęres chriſti vaſtatōꝫ annū
ciat filię latroniſ · et obſidionē ponit ꝯtra cā
qr maxillā ꝑcuſſerit iudicis iſrl'. Naum cōſo
lator orbis increpat ciuitatē ſanguinū · ⁊ pꝰ
euerſionē illius loquiť: Ecce ſuꝑ montes pe
des euangeliſantis ⁊ annūciātes pacē. Aba
chuc luctator fortiſ ⁊ rigidus ſtat ſuꝑ cuſto
diam ſuā · ⁊ figit gradum ſuꝑ munitōem · vt
chriſtū in cruce cōtēpleť · ⁊ dicat: operuit cę
los gloria eius · ⁊ laudis eius plena ē terra
ſplendor eius vt lux erit · cornua i manibus
eius: ibi abſcondita eſt fortitudo eius. So
phonias ſpeculator ⁊ arcanoruʒ dei cogni
tor · audit clamorē a porta piſciū · ⁊ eiulatū a
ſecūda · ⁊ cōtritōem a collibus. Indicit quo
qꝫ vlulatū habitatoribꝰ pilę · qr cōticuit oīs
ꝑplus chanaan: diſperſi ſūt vniuerſi q̄ iuo
luti erāt argēto Aggeus feſtiuus ⁊ lętus · q̄
ſeminat in lachrimis: vt in gaudio meteret ·
deſtructū tēplum ędificat: deūqꝫ patrē indu
cit loquentē: adhuc vnū modicūqꝫ · ⁊ ego cō
mouebo cęlū ⁊ terrā ⁊ mare ⁊ aridā · ⁊ moue
bo oēs gentes · ⁊ veniet deſideratus cūctis
gētibꝰ. zacharias memor dñi ſui · multiplex
in ꝓphetia · hieſū veſtibus ſordidis idutū ·
⁊ lampadē oculoꝝ ſepteʒ · candelabrūqꝫ au
reū cum totidē lucernis quot oculis · duas
quoqꝫ oliuas a ſiniſtris lampadis cernit et
a dextris: vt poſt equos rufos · nigros · vari
os ⁊ albos: et diſſipatas q̄drigas ex ephrai
et equū de hieruſalem · pauperē regē vatici
netur: et ꝑdicit ſedentē ſuꝑ pullū filiū aſinę
ſubiugalis. Malachias aperte et i fine oīm
ꝓphetarum de abiectōe iſrl' et vocatiōe gen
tium · nō eſt mihi ait · voluntas i vobiſ dicit
dñs exercituū: et munus ñ ſuſcipiā ꝺ manu
veſtra. Ab ortu enī ſolis vſqꝫ ad occaſū ma
gnum eſt nomē meū in gentibus · et i omni
loco ſacrificatur et offertur nomi meo obla
tio mūda. Eſaiā · Hieremiā · Ezechiel · et Da
niel · quiſ poteſt vel ītelligere vel exponere?
Quoꝝ ꝑmus nō ꝓphetiā videť mihi texere

ſed euãgeliũ. Secũdus virgaʒ nuceã ⁊ ollã
ſuccẽſam a facie aq̃lonis. ⁊ pardũ ſpoliatuʒ
ſuis coloribus: et q̃druplex diuerſis metris
nectit alphabetũ. Terciꝰ pͥcipia et finẽ tã-
tis hẽt obſcuritatibus ĩuoluta: vt apud he
breos ipſe ꝑtes cũ exordio geneſeos añ an
nos trigĩta nõ legant̃. Quartus vero q̃ et ex
tremus iter q̃ttuor ꝓphetas. tẽporꝝ cõcius.
et totius mũdi philohyſtoricus. lapidẽ p̃ci
ſum de mõte ſine manibus. et regna oĩa ſub
uertẽtẽ. claro ſermõe ꝓnũciat. Dauid ſimo
nides nr̃. pindarus et alcheus flaccuſ quo
qʒ catullus atqʒ ſerenꝰ. xp̃m lyra ꝑſonat. et
ĩ decachordo pſalterio ab inferis excitat re-
ſurgentẽ. Salomõ pacificus et amabil' dñi
mores corrigit. naturã docet: eccleſiã iũgit
et xp̃m: ſanctarũqʒ nuptiaꝝ dulce canit epi
thalamiũ. Heſter ĩ eccleſie typo popl'm libe
rat de periculo. et iterfecto Aman q̃ iterpre
tat̃ iniq̃tas. ꝑtes cõuiuiũ et dieʒ celebrẽ mit
tit ĩ poſteros. Paralipomenon liber. i. iſtru
mẽti veteris epitome. tãtuſ ac talis ẽ. vt abſ
qꝫ illo ſiq̃s ſciaʒ ſcripturarũ ſibi voluerit ar
rogare: ſeipſum irrideat. Per ſingula q̃ppe
noĩa iuncturaſqꝫ verboꝝ. ⁊ p̃termiſſe ĩ regũ
libris tangunt̃ hyſtorie: ⁊ inumerabiles ex
plicant̃ euãgelij q̃ſtiones. Eſdras ⁊ Neemi
as. adiutor videlicʒ ⁊ cõſolator a dño. ĩ vno
volumine artant̃: inſtaurãt tẽplum. muros
extruũt ciuitatis: oĩſqꝫ illa turba popl'i rede
untis ĩ patriã. ⁊ deſcriptio ſacerdotũ. leuita
rum. iſraelis. proſelitorum. ac ꝑ ſingulas fa
milias muroꝝ ac turriũ opa diuiſa. aliud in
cortice p̃ferũt. aliđ ĩ medulla retinẽt. Cerniſ
me ſcripturaꝝ amore raptũ exceſſiſſe modũ
ep̃le: ⁊ tñ nõ ĩpleſſe qđ volui. Audiuimꝰ tñ
q̃d noſſe. q̃d cupere debeamꝰ: vt ⁊ nos quo
qꝫ poſſimus dicere: cõcupiuit aĩa mea deſi-
derare iuſtificatões tuas ĩ omni tp̃e. Ceterũ
illud ſocraticũ ĩpletur in nobis: Hoc tantũ
ſcio ꝙ neſcio. Tangã ⁊ nouũ breuit̃ teſtamẽ
tum. Matheus. Marcus. Lucas. ⁊ Johã
nes. quadriga dñi. ⁊ verũ cherub. qđ inter-
pretatur ſcie plenitudo. ꝑ totũ corpꝰ oculati
ſunt: ſcintille emicãt. diſcurrunt fulgura. pe
des hñt rectos. ⁊ ĩ ſublime tẽdẽteſ: terga pẽ
nata ⁊ vbiqꝫ volãtia. tenẽt ſe mutuo ſibiqꝫ
ꝑplexi ſunt. ⁊ q̃ſi rota in rotaʒ voluuntur. ⁊
pergunt quocũqꝫ eos flatus ſpũſſancti ꝑdu
xerit. Paulus ap̃ls ad ſeptẽ ſcribit eccleſiaſ
Octaua eni ad hebreos. a pleriſqꝫ extra nu
merũ ponitur. Timotheũ inſtruit. ac Tytũ
⁊ philemonẽ. ꝓ fugitiuo famulo deprecat̃:
ſuꝑ quo melius tacere puto: q̃ pauca ſcribe
re. Actus apl'oꝝ nudã q̃deʒ vidẽtur ſonare
hyſtoriã. ⁊ naſcẽtis eccleſie ĩfantiã texere: ſʒ
ſi nouerimus ſcriptorẽ eoꝝ Lucã eſſe medi
cum: cuius laus ẽ in euãgelio: aĩaduertimꝰ
pariter oĩa verba illius aĩe lãguẽtis eſſe me
dicinã. Jacobus Petrus Johannes Ju-
das ſeptẽ ep̃las ediderũt. tam myſticas q̃
ſuccinctas. ⁊ breues ꝑiter ac lõgas: breues ĩ
verbis. longas ĩ ſentẽtijs. vt rarus ſit q̃ nõ
ĩ earũ cecutiat lectõe. Apocalypſis Johan
nis tot habet ſacramẽta quot verba. Parũ
dixi: ⁊ pro merito voluminis laus oĩs infe
rior ẽ. In verbis ſingulis multiplices latẽt
ĩtelligentie. Oro te frater chariſſime iter hec
viuere. iſta meditari. nihil aliud noſſe. nihil
qꝫ aliud querere. nõne videtur tibi iã hic in
terris regni celeſtiſ habitaculũ? Nolo vt of
fendaris ĩ ſcripturis ſanctis ſimplicitate et
quaſi vilitate verboꝝ: que vel vicio ĩterpre
tum. vel de ĩduſtria ſic prolate ſunt. vt ruſti
cam concionẽ faciliꝰ inſtruerent: ⁊ in vna ea
dẽqꝫ ſentẽtia aliter doctꝰ. aliter ſentiret ido-
ctus. Non ſum tã petulans ⁊ hebes: vt hec
me noſſe pollicear. ⁊ eorum fructus caꝑe in
terra. quoꝝ radices in celo fixe ſunt. ſed vel
le fateor. ſedẽti me p̃fero. magiſtrũ renuenſ
comiteʒ ſpõdeo. Petẽti datur: pulſanti ape
ritur: querens inuenit. Diſcamus in terris.
quoꝝ ſcientia nobis ꝑſeueret ĩ celo. Obuiꝰ
te maibus excipiã. ⁊ vt inepte aliquid ac de
hermagore tumiditate effundaʒ: quidquid
q̃ſieris. tecum ſcire conabor.

HAbes hic amantiſſimũ tui fratrẽ
Euſebiũ. q̃ lr̃arũ tuarũ mihi gra-
tiã duplicauit: referẽs honeſtatẽ
morũ tuorũ. cõtẽptũ ſcli. fidẽ ami
cicie amorẽ chriſti. Nã prudentiã ⁊ eloquij
venuſtatẽ: etiã abſqꝫ illo ipſa ep̃la p̃ferebat
Feſtina q̃ſo te. ⁊ herẽti ĩ ſalo nauicule funẽ
magis preſcinde q̃ ſolue. Nemo renuncia
turus ſeculo bene poteſt vendere. q̃ cõtẽpſit
vt venderet. Quidquid in ſumptus de tuo
tuleris: pro lucro cõputa. Antiquũ dictum ẽ
auaro deeſt tã quod habʒ: q̃ qđ nõ habet.
Credenti totus mundus diuitiarũ eſt. Infi
del' autẽ etiã obolo indiget. Sic viuamus
q̃ſi nil habentes. ⁊ oĩa poſſidentes. Victus
atqꝫ veſtitus. diuitie chriſtianorũ ſunt. Si
habes in poteſtate rem tuã. vende: ſi nõ ha
bes. proijce. Tollenti tunicã. ⁊ palliũ relin-
quendũ eſt. Niſi ſcilicet tu ſemper recraſti-
nans. ⁊ diem de die trahens caute ⁊ pedetẽ
tim tuas poſſeſſiunculas vẽdideris: nõ ha
bet chriſtus vnde alat pauꝑes ſuos. Totũ
deo dedit: qui ſe obtulit. Apoſtoli tantum
nauẽ ⁊ retia reliquerunt. vidua duo era mi
ſit in gazophilacium. ⁊ p̃fertur creſi diuitijſ
Facile cõtẽnit omnia. q̃ ſe ſemper cogitat eẽ
moriturum.

¶ Epiſtola ſancti Hieronimi preſbiteri ad
Paulinum preſbiterum explicit.